

ДЕГРАДАЦІЯ ҐРУНТІВ, ЗАБРУДНЕННЯ ТА РЕКУЛЬТИВАЦІЯ У М. ЧЕРНІВЦІ: ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ І ПРІОРИТЕТИ

БАЗИНЯК Віта Костянтинівна
студентка 1-го курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Будівництво та
цивільна інженерія»
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
bazyniak.vita@chnu.edu.ua

Проблема деградації та забруднення ґрунтів у сучасних містах є однією з найважливіших екологічних загроз, яка має також соціально-економічне значення. Процеси урбанізації спричиняють значні зміни у стані ґрунтового покриву, включаючи його ущільнення, забруднення токсичними речовинами та втрату природних функцій.

Згідно з дослідженнями, ґрунтовий покрив в межах міських територій зазнає суттєвих перетворень, набуваючи властивостей техногенних утворень. Для міста Чернівці характерним є поєднання складного рельєфу та інтенсивного антропогенного впливу, що сприяє прогресуванню деградаційних процесів.

Однією з найбільш серйозних форм деградації ґрунтів у Чернівцях є їх фізичне руйнування, зокрема через активізацію зсувів. За даними екологічних досліджень, ці процеси охоплюють понад чверть житлової території міста, що вимагає регулярних інвестицій у стабілізацію схилів. Економічні збитки охоплюють руйнування будинків, пошкодження інженерних комунікацій та витрати на аварійно-відновлювальні роботи. Хімічне забруднення ґрунтів у місті формується внаслідок діяльності автотранспорту, промислових об'єктів та полігонів для відходів.

Виявлено, що концентрація важких металів у ґрунтах уздовж основних доріг Чернівців перевищує фонові норми в 1,5–3 рази, створюючи ризик перенесення токсичних елементів у суміжні середовища. Особливо небезпечним є полігон твердих побутових відходів у селі Чорнівка, де недоліки рекультивації спричиняють забруднення прилеглих територій фільтратами.

При оцінці економічної шкоди від деградації ґрунтів необхідно враховувати не лише прямі витрати, але й збитки від втрат екосистемних послуг. Як наголошує С. А. Балюк, економічні наслідки деградації земель включають втрату продуктивності та витрати на медичне забезпечення населення через погіршення стану довкілля. Відновлення одного гектара забруднених міських земель обходиться в 5–10 разів дорожче, ніж завчасне здійснення профілактичних заходів.

Для скорочення екологічних та економічних втрат у Чернівецькій територіальній громаді необхідно реалізувати низку заходів:

- Проведення технічної рекультивації сміттєзвалищ і завершення консервації полігону відходів.
- Застосування фіторе mediaції – використання рослин для поглинання важких металів із ґрунту.
- Впровадження економічного стимулювання через диференціацію земельного податку залежно від стану екології ділянки.

Загалом деградація і забруднення ґрунтів у Чернівцях мають багатофакторний характер і несуть серйозні екологічні, соціальні та економічні наслідки. Основними завданнями міської влади мають стати рекультивація пошкоджених ґрунтів, впровадження фіторе mediaційних методів та економічних засобів для заохочення екологічно раціонального землекористування.

Список використаних джерел:

1. Медведєв В. В. Моніторинг та управління якістю ґрунтів в Україні. Київ : Аграрна наука, 2021.
2. Балюк С. А. Економічна оцінка деградації земель: методичні підходи та практика. Вісник аграрної науки. 2023. № 4.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

5-6 березня 2026 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

March 5-6, 2026

УДК 332.2/.7:528.4/.9"364"(082)

ISBN 978-617-8798-98-7

«GEOPPOINT»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, Україна, 5-6 березня 2026 року: матеріали конференції. Київ: НУБіП України. 2026. 332 с.

Рекомендовано Вченою радою факультету землевпорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 5 від 19 березня 2026 року)

У збірнику матеріалів конференції подано результати сучасних наукових досліджень за секціями: землеустрій та кадастр в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення, оцінка земель, врахування збитків та управління ризиками, геопросторові технології та ДЗЗ. Розраховано для науково-педагогічних працівників, представників науково-дослідних установ, науковців, спеціалістів установ та фахівців землевпорядного напрямку, аспірантів, студентів.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове. Автори матеріалів несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей, відповідаючи принципам академічної доброчесності.

Відповідальні за випуск: І. А. Опенько, О. Д. Грищак